

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv
Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor**

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

31. Bonzij odio, & contemptui fiunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

beatitatis sempiternæ, quam iactarent à Christi sequacibus post mortem expectari. Et ferret Deus tanta sapientia homines, & tanta sanctimonia decipi? & veniret cuiquam in suspicionem, tam procul, & per tot inuia eò solùm in Iaponiam venisse, vt nugas, & mendacia venderent? Bonziorum verò, quàm essent flagitiosi mores, quantis ab recto spatiis documenta errarent; sibi optimè exploratum, quàm inter se torfecta dissiderent, quàmque arbitrarium cuius esset, ac propè ludicrum, quauis pro libidine cõficta, veri nomine effutire. Ita ille apud se, vt post narrauit, argumentabatur. Nec fuit celetior excipienda veri ac boni luce, quàm se illi penitus tradendo, Fernandium statim à concione subsequitur, victum se ab illo telo duplici fateatur, rationum vi, & virtutis exemplo; rogat vitæ lauacro ablui, lastratusque à S. Xauerio Christianis accedit, sibi propterea gratulantibus tantum virum, quòd eius auctoritas multos haud dubiè secum esse tractura.

31 E contrario Bonzij Christianorum incrementis, numero famâq; insignibus; suorum verò defectionibus, & probris expostulare, rumpi, turbare omnia; senes potissimùm, inueterata superstitionis, aut peruersitatis amuli, ac tenaces: & erat iis sanè, vno de se ad populum opinionis ambitu, & largitate donorum nixis, dolendi causa, nec parua, nec inanis. Ex centum cœnobiis quæ Amanguccij habuerant, vix pauca suos tenebant inquilinos, alia sensim quotidie defluebant: adeò multos ab eorum cœtu, turpitudinum enormium mordax conscientia remouebat, & decipiendi sacrilegè populi tædium, ad captandas fabulosas inuentis ciuium facultates: malebant ergo in seculo degere, ex quo deinceps pronum erat illos ad Christum adducere: Porro hi plurimùm quò Christo fuerant inimiciores, hoc maioribus studiis eius nomen fidemque tuebantur, & in Bonzios maximè, strenuam nauabant operam. Retegebant enim Sãcto Patri arcanas eorum libidines, austeritate, adsciticia teetas, & dissimulatas; occulta mysteria euoluebant eius quam quisque sectatus fuerat disciplinæ, indicabant pugnantes sententias, & dolosa, inuenta torquendi clientum suorum marsupij, hæc verò sanctus enuntiabat palàm, eosque populo graphicè depingebat, vt sciret quales re ipsa essent, & quales esse mentirentur. Quod in rabiem agebat sceleratos, plebe iis vulgò secreta dedecora publicè exprobrante; nec eos torquebat mitiùs quòd ipsorum nudius tertius discipuli, & adoratores, Christiani effecti, mox luce palàm in oculis omnium audent magistros laceffere, & iis inuoluere argumentis quibus eò arctius stringebantur, quò extricare se contentiosius satagebant: docuerat illos Bonziorum iam doctus arcana Xauerius, sectarum singulas manifestæ dictorum pugnantia conuictas arguere, quò nihil potest illic homini literato propudiosius infligi. Hac arte Xauerius dici non potest quàm commodè vsus sit, ad animandos confirmandosque Christianos Bonziis concertantes, quos sic didicerant spernere, vt aggredierentur illos ex condito etiam pueri disputatione, superbis asinis, quale genus est Bonziorum,

31
Bonzij odio,
& contemp-
tui fuit.

Aa ignomi

ignominia cruditatem non valentibus coquere. Nec intra fines opprobrij publici, Bonziorum hæere detrimenta, honoris, scilicet, ac fama apud populum iactura; inde solitus fluere contributionum quibus alebantur fons pinguis, exaruit: multos ergo quos animæ salutis à ministerio scelerato nequaquam auerterat; fames è cœnobii in aulam, militiam, artificia, vilisquæ operas quærendo victui extruxit. Christianis mirè gaudentibus breui paucas in vrbe superfore Bonziorum ædes, nec plures Bonzios quàm qui sat essent iis custodiendis. Sed eorum rem summam grauius afflixit, viri cuiusdam nominatissimi, celebris & inopinata ad Christum accessio, is cum parem ingenio, & literis haberet neminem, recens in Bandæ vniuersitate inauguratus Doctor, fieri Bonzium optabat, & ambulo ambitu expetebatur à sectis omnibus Bonziorum, ratis fore illam Principem reliquarum, ad quam se ille adiungeret. Verùm pauca de animi rebus cum Xauerio collocutus, & comparatis Bonziorum chimeris, cum cœlesti, & certa Euangelij scientia, doluit vehementer multorum annorum sudoribus emptam à se meram, & exitialem ignorantiam, eiuratisque magna execratione Camidibus, & Fotochis, & quantum esset in Iaponia Bonziorum, statim vxorem duxit, vt illis, & sibi spem omnem præcideret acquiescendi eorum institutis: inde Xauerio assiduis illum recti, & veri doctrinis imbuenti, diuino instinctu manus dedit, Christumque complexus, eius lauacro lustratus est. Cùmque Amanguccium totam expectatione sui suspenderet, inclinaturam quo ipse flexisset, Christianum professus exanimauit deinceps Bonzios, & multos tum ex primoribus, præsertim literatis, tum ex populi vulgo, auctoritatis pondere secum traxit.

32

Bonziorum
in Xauer. &
fidem rabies.

32 Quos tamen ex Bonziis sua obstinabat perfidia nihil non mouere in defensionem impiarum fraudum; concionati ad plebem; iras Deorum inientare; minari ciuitati ruinam, regno perniciem; defectoribus extrema quæque; obrectare Christianorum Deo, nominare illum non Deum, sed Daïum quæ vox apud illos falsitatem, & mendacium exprimit; multa ei probrosa, nefariaque occentare, atque affingere. Demum andabatæ doctores ita de illo differere, vt si maxime Deus esset; bonum certè non esse, qui suos legibus premeret quas ferre imbecillitas hominum non valeret, earum nihilominus violatores æternis damnaret suppliciis. Ad hæc iis quæ narrant Christiani de orbe condito, angelorum, & Adami lapsu, Deique ipsius corporati aduentu, si quæ veri species inesset; scientiarum omnium parentes, & magistros Sinas, tot retro seculis, fuisse scilicet id ignoraturos? quid hoc item prouidentia? quid iusti, & æqui? Europæorum Deum, & distulisse in annos supra sesquimille quinquaginta, legis suæ promulgationem in nobilissimas mundi partes, si saluæ, nisi legis illius obseruatione omninò esse non poterant? his criminabantur Bonziji nostram fidem quæ suis quibusdam ad nostros epistolis refert Xauerius, ad quas nihil censuit attingere vt spongiam quoque indicaret qua calumniass illa diluebat